

Politik och kommunikation
Erik Thornström

Finansdepartementet

103 33 Stockholm
E-post: fi.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: henrik.kjellberg@regeringskansliet.se

Remiss av förslag till reviderat energiskattedirektiv

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

Energiföretagen Sverige har följande övergripande synpunkter på EU-kommissionens förslag till reviderat energiskattedirektiv:

- det är välkommet att energiskatt föreslås baseras på energiinnehåll i stället för volym, vilket är i linje med de klimat- och energipolitiska målsättningarna,
- det är välkommet att det föreslås en låg energiskatt på el för att klara den omfattande elektrifiering i industri och transporter som behövs för att nå de klimatpolitiska målen,
- vi avstyrker den fiskala ansatsen i den omfattande breddning som föreslås till bl.a. biobränslen och vätgas eftersom det skulle motverka förutsättningarna att klara de ökade förnybart- och klimatmål som föreslås i Fit-for-55-paketet och allvarligt försämra fjärr- och kraftvärmens konkurrenskraft,
- vi avstyrker den subjektiva miljövärdering som ligger till grund för kategorisering av olika bränslens minimiskattenivåer där bl.a. vissa hållbara bioljor föreslås beskattas på samma nivå som fossila bränslen,
- vi avstyrker föreslagen rankingmodell med att tillämpa proportionella energibeskattningsnivåer som skulle bli mycket höga då de svenska skattesatserna är mycket högre än föreslagna minimiskattenivåer,
- vi avstyrker förslaget om att begränsa möjligheterna till energiskattenedsättning i art. 16 och anser det bör vara möjligt att tillämpa skattenedsättning för samtliga hållbara biobränslen och generellt för energiintensiv industri,
- vi anser att det är beklagligt att det inte föreslås någon koldioxidskattkomponent i energiskattedirektivet då koldioxidskatt är ett viktigt klimatpolitiskt styrmedel utanför de handlande sektorerna.

Övergripande synpunkter

Det är angeläget med en översyn av EU:s energiskattedirektiv utifrån dagens energi- och klimatpolitiska förutsättningar

Energiföretagen Sverige anser att det är angeläget med en översyn av energiskattedirektivet av flera skäl då nuvarande energiskattedirektiv från 2003 är ålderstiget och behöver uppdateras och anpassas till bland annat de nya energi- och klimatpolitiska målsättningarna inom EU. Det är välkommet att energiskatt föreslås baseras på energiinnehåll i stället för volym, vilket är i linje med de klimat- och energipolitiska målsättningarna. Revideringarna i energiskattedirektivet fyller också ett syfte i att skapa mer harmoniserade beskattningsförutsättningar för energi inom EU:s inre marknad. Det är också välkommet att det föreslås en låg energiskatt på el för att klara den omfattande elektrifiering i industri och transporter som behövs. Men vi anser att de sammantagna konsekvenserna av förslaget tyvärr blir negativa för både det svenska energisystemet och energiskattesystemet.

Förslaget är fiskalt utformat och mycket illa anpassat för utformningen av det svenska energiskattesystemet

Dessvärre konstaterar vi att översynen i första hand synes beakta de fiskala intressena snarare än att främja en effektiv omställning från fossila bränslen. Det svenska energiskattesystemet är utformat för att på ett effektivt sätt kunna främja utfasningen av fossila bränslen genom koldioxidskatt (främst utanför handlande sektorn). Sedan början av 1990-talet har en successivt höjd koldioxidskatt på fossila bränslen gett starka incitament till en marknadsdriven omställning till framför allt biobränslen i bl.a. uppvärmningssektorn. 2020 utgjorde de fossila bränslena endast cirka 1 procent av energitillförseln i fjärrvärmeproduktionen. Även den svenska elproduktionen är i dag till cirka 98 procent fossilbränslefri. För svensk del saknas det därmed behov av att energi- och klimatpolitiska skäl göra de mycket omfattande förändringar som föreslås i utformningen av energiskattesystemet som skulle bli konsekvenserna av direktivförslaget.

Vi anser att det är mycket angeläget att svenska regeringen värnar grunderna i utformningen av det svenska energiskattesystemet med att effektivt främja en omställning från fossila bränslen.

Den föreslagna breddningen, slopade nedsättningsmöjligheter och föreslagna ranking-modell får stora konsekvenser för det svenska energiskattesystemet

Vi konstaterar att det föreslås en stor breddning av direktivet till i princip alla bränslen, vilket kommer få mycket stora konsekvenser för det svenska energiskattesystemet då tidigare differentiering mellan företag och hushåll föreslås slopas och möjligheterna till skattenedsättningar begränsas kraftigt. Biobränslen utgör den största energikällan i Sverige i dag och skulle drabbas hårt av införandet av en generell energibesättning som skulle bli mycket hög utifrån den föreslagna differentieringen, rangordningskraven och att Sverige generellt tillämpar en hög energi- och koldioxidbesättning i dag. Vi invänder mot denna bakgrund emot den föreslagna "ranking"-modell som skulle innebära mycket höga

svenska energiskattenivåer på biobränslen eftersom vi redan har höga energiskattenivåer på fossila bränslen för bl.a. uppvärmning respektive el.

Vi saknar samordning med flera delar i Fit-for-55-paketet

Det är angeläget att energiskattedirektivet samordnas med de övriga omfattande förslag till ny energi- och klimatlagstiftning som också lagts fram inom ramen för "Fit-for-55-paketet" som presenterades den 14 juli. Vi anser här att det är beklagligt att det inte föreslås någon koldioxidskattekomponent i energiskattedirektivet, då en koldioxidskatt utgör ett effektivt klimatpolitiskt styrmedel utanför de handlande sektorerna. Avsaknaden av en koldioxidskattekomponent medför också att det blir betydligt svårare för Sverige att tillämpa den föreslagna generella energibeskattningen av alla bränslen då energi- och koldioxidskattebefrielse av t.ex. biobränslen behöver godkännas utifrån statsstödsreglerna. Eftersom det i dagsläget är oklart hur de kommande statsstödsriktlinjerna för klimat, energi och miljö, CEEAG, samt gruppundantagsförordningen (GBER) kommer att utformas är det svårt att fullt ut bedöma konsekvenserna av att låta biobränslen generellt vara skattepliktiga enligt energiskattedirektivet. Utifrån det förslag till CEEAG som varit föremål för en EU-remiss under sommaren konstaterar vi att det föreslås ytterligare begränsningar i nedsättningsmöjligheter som går utöver det föreslagna energiskattedirektivet.

En ytterligare osäkerhet är konsekvenserna för koldioxidbeskattningen inom bl.a. uppvärmning och transporter om den föreslagna vidgningen av EU ETS till byggnaders uppvärmning respektive transporter kommer antas. Skulle detta bli fallet behöver ytterligare anpassningar ske av det svenska energi- och koldioxidskattesystemet.

Vi anser också att förslaget saknar en närmare koppling till det föreslagna höjda förnybart-målet från 32 till 40 procent till 2030 i den parallellt föreslagna revideringen av förnybart-direktivet. Det är då orimligt att införa en dramatiskt höjd energibesättning på biobränslen som utgör Sveriges största energikälla i dag och som är helt nödvändigt att öka användningen av för att klara de ökade förnybart- och klimatmålsättningarna.

Vi saknar också en grundläggande analys av de bränsleprisrelationer som idag gäller där fossila bränslen utan energi- och koldioxidskatt är mycket billigare än biobränslen och vätgas. Det är därmed uppenbart orimligt att etablera en energibesättningsmodell som skulle innebära att många biobränslekategorier blir för dyra att använda.

Vi ser tydligt att införandet av biooljeskatten för uppvärmningsbränslen (bl.a. RME) den 1 januari 2021 inneburit en återgång till användning av fossila bränslen i år och att utfasnings- och konverteringsinvesteringar avstannat. Biooljeskatten innebär också en minskad elproduktion från kraftvärme då den gjort topplastpannor för värmeproduktion för dyra att ta i drift och tvingar kraftvärmeverk att gå i direktvärmedrift de kallaste vinterdagarna och förvärrar därmed effektbristen vintertid. De energisystemmässiga konsekvenserna av en beskattning av biobränslen är därmed uppenbart negativa redan idag och skulle

förvärras kraftigt med direktivförslaget. Vi anser av dessa skäl att det är oacceptabelt att revideringen av energiskattedirektivet tvärtemot uttalade ambitioner skulle driva utvecklingen bakåt för svensk del och ge incitament till ökad användning av fossila bränslen.

Den föreslagna energibeskattningsmodellen får stora konsekvenser för energisystemet och fjärrvärmens konkurrenskraft

Den föreslagna generella beskattningen av biobränslen får stora konsekvenser för energisystemet och särskilt fjärrvärmens konkurrenskraft eftersom biobränslen är de dominerande bränslena i fjärrvärmeproduktionen. Förslaget går stick i stäv med den energipolitiska inriktningspropositionen (prop. 2017/18:228) som uttalar vikten av *”en konkurrenskraftig fjärrvärmesektor och effektiv elanvändning i uppvärmningen är förutsättningar för att klara den framtida el- och värmeförsörjningen under kalla vinterdagar.”* Tvärtemot dessa uttalade energipolitiska ambitioner har det de senaste åren införts dramatiskt höjd kraftvärmebeskattning, avfallsförbränningskatt och biooljeskatt som undergräver branschens konkurrenskraft. En kraftigt ökad energibeskattnings för fjärrvärmens bränslen skulle innebära en dramatisk höjning av skattebördan som kraftigt undergräver fjärrvärmens konkurrenskraft på värmemarknaden.

Flera klimatscenarier pekar på att det finns stor risk att vi får betydligt kallare vintrar i hela Norden. Att i det läget genom införandet av skatter på bioenergi tvinga kraftvärmeföretagen att avstå elproduktion under kalla vintrar och när elsystemet lider av effektbrist är skadligt för såväl Sveriges energisystem som för Sveriges ekonomi då det minskar incitament för nyinvesteringar i planerbar elproduktion i södra Sverige. Enligt våra analyser minskade omkring en tredjedel kraftvärmebolag sin elproduktion senaste vintern p.g.a. att det av beskattningsskäl blivit för dyrt att köra topplastpannor.

Att värma byggnader med fjärrvärme i stället för med el avlastar elsystemet, vilket är speciellt värdefullt vid höga eleffektbehov eftersom behovet av uppvärmning är som störst när det är kallt och elsystemet är som mest ansträngt. Dessutom ger fjärrvärmeunderlag för produktion av el med kraftvärme. Konsultföretaget Profu har visat att svensk fjärr- och kraftvärme avlastar elsystemet med motsvarande 10 GW eleffekt (Sveriges totala installerade elproduktionseffekt år 2020 var ca 38 GW). Kraftigt försämrade konkurrenskraft för fjärrvärmerna innebär att de höga ambitionerna att elektrifiera industri och transporter försvåras avsevärt. I praktiken innebär detta att hela omställningen mot klimatneutralitet äventyras.

De rankingregler som föreslås i direktivrevideringen innebär att Sverige som tillämpar jämförelsevis höga energiskattesatser för uppvärmningsbränslen som är cirka tre gånger högre än minimiskattenivåerna att t.ex. fasta hållbara biobränslen normalt skulle behöva betala ca 5 öre per kilowattimme i energiskatt. Skulle man i rankingen även behöva ta hänsyn till den nuvarande energiskattesatsen för el skulle skattesatsen behöva bli 35,6 öre/kWh. Den föreslagna energibeskattningsmodellen kan därmed också förväntas bidra till kraftigt ökade fjärrvärmepreiser för fjärrvärmekunderna.

Även införande av energiskatt på t.ex. vätgas kan förväntas bidra till högre vätgaspriser som försämrar förutsättningarna för omställning till detta bränsle som prioriterats av EU i andra delar av Fit-for-55-paketet och inom EU:s gröna giv.

Vi anser att den energiintensiva industrins konkurrenskraft måste värnas

Vi anser att det föreslagna slopandet av möjligheten att tillämpa olika energiskattenivåer för företag respektive hushåll riskerar innebära mycket kraftiga generella höjningar av den svenska energiskatten på el för företag om förslaget ska bli intäktsneutralt för svensk del. Alternativt skulle energiskattebortfallet från energiskatt för el uppgå till omkring 25 miljarder kronor per år om även hushålls- och service-sektorerna endast ska betala minimiskatten för el. Därutöver skulle likartade problem uppstå kring drivmedelsbeskattningen.

Vi anser att det är angeläget att svensk industris konkurrenskraft värnas och att risk för koldioxidläckage undviks. Det är därför angeläget att tillverkningsindustrin, datorhallar m.m. fortsatt ges möjlighet att tillämpa minimiskattenivån för sin elförbrukning. Vi ifrågasätter i detta sammanhang föreslagna begränsningar i möjligheterna för energiskattenedsättning till bl.a. mineralogisk industri. Det behöver även beaktas att i våra nordiska grannländer Danmark och Finland har det skett generella sänkningar av energiskatten på el ned till minimiskattenivån under de senaste åren. Vi ser således en påtaglig energiskattekonkurrens för att gynna nyetableringar av ny energiintensiv verksamhet i våra konkurrentländer.

Vi anser att en konkurrenskraftig och låg energibesättning på el för industrin är avgörande för att möjliggöra den elektrifiering som pågår i industri och transporter. Energiföretagen presenterade i våras en scenarioanalys för elanvändningen som visar på mer än en fördubblad elanvändning till 2045 som drivs av elektrifieringen, ökad digitalisering och en ökad befolkning. En låg energibesättning av el är en viktig förutsättning för att möjliggöra denna utveckling, där t.ex. omställningen till fossilfritt stål leder till en kraftigt ökad elanvändning.

Vi anser också att det är angeläget att den svenska förhandlingslinjen stödjer inriktningen i regeringens kommande elektrifieringsstrategi utan att samtidigt undergräva förutsättningarna för en parallellt ökad användning av biobränslen och vätgas.

Fortsatt branschdialog nödvändig i de fortsatta förhandlingarna om förslaget

Det är angeläget att det sker en branschdialog under de kommande direktivförhandlingarna med tanke på de mycket omfattande konsekvenserna som förslaget innebär för det svenska energiskattesystemet och för berörda branscher. Vi anser att det är mycket angeläget att regeringen värnar svenska intressen inför den kommande förhandlingen och att de parallella förhandlingarna om övriga delar i Fit-for-55-paketet också kan få stora konsekvenser för berörda branschers konkurrenskraft, förutsättningarna för energiomställning och elektrifiering. Vi föreslår att Finansdepartementet inrättar en referensgrupp där berörda branscher ges möjlighet att följa de kommande förhandlingarna och framföra synpunkter.

Vi vill också framhålla det angelägna i att Sverige utnyttjar sin vetorätt i de kommande förhandlingarna med tanke på de omfattande konsekvenserna förslaget skulle få för svensk del. Vi stödjer svenska regeringens hållning om att det även fortsättningsvis ska gälla enhällighet i EU-förhandlingar om förslag som gäller beskattningsfrågor. Vi är dock bekymrade över att regeringen hittills endast uttryckt vaga ståndpunkter i förhållande till direktivförslaget och anser att de för Sverige många oönskade effekterna av direktivförslaget måste avvisas i de kommande förhandlingarna.

Vi anser också att det finns ett behov av att göra ytterligare konsekvensanalyser av de stora förändringar som energiskattedirektivet skulle medföra för svensk del tillsammans med de föreslagna vidgningarna av EU ETS.

Synpunkter på respektive artikel i det föreslagna direktivet

Artikel 1

Energiföretagen Sverige tillstyrker förslaget om att energiskatt ska baseras på energiinnehåll. Detta leder till en mer rättvis beskattning av olika bränslen och leder till en bättre överensstämmelse med de energi- och klimatpolitiska målsättningarna jämfört med dagens volymbaserade beskattningsmodell. Om biobränslen trots allt blir föremål för minimibesättning anser vi att energibesättning utifrån energiinnehåll ger mer rättvisa beskattningsförutsättningar.

Vi invänder dock mot att ha långtgående differentieringar av skattesatser baserade även på olika bränslen miljöprestanda. Vi anser att de föreslagna differentieringarna baserad på miljöprestanda i praktiken blivit subjektiv då även vissa hållbara biobränslen föreslås få samma minimiskattenivå som fossila bränslen. Vi anser också att fossilfri vätgas framställd av kärnkraftsel bör likställas med förnybar vätgas och inte med vätgas framställd från naturgas, LPG m.m.

Artikel 2

Vi invänder mot den generella utvidgningen av energiskatt till fasta biobränslen m.m. Vi anser att den föreslagna gränsen på 5 MW för fasta biobränslen inte är samordnad med det befintliga förnybart-direktivet (2018/2001) och anser att om biobränslen trots allt ska omfattas ska gränsen motsvara vad som gäller enligt det regelverk som trädde i kraft den 1 juli 2021, dvs. 20 MW.

Artikel 5

Det är positivt att det uttalas att el ska vara bland de lägst beskattade energibärarna. För el föreslås en i praktiken oförändrad minimiskattesats som i dag tillämpas för bl.a. tillverkningsindustri, datorhallar m.m. Vi konstaterar dock att Sverige har en mycket högre energiskattenivå på el för elkonsumenter och företag utanför energiintensiva branscher, vilket får stora konsekvenser för effekterna av den föreslagna ranking-modellen.

Vi motsätter oss den föreslagna rankingen av miniminivåer i energibesättningen i art. 5 då det riskerar innebära kraftigt ökad svensk energibesättning av

biobränslen som i praktiken skulle göra huvuddelen av dagens fjärrvärmeproduktion olönsam att bedriva. I förslaget tas heller ingen hänsyn till vilka bränslepriser som finns i grunden utan beskattning där biobränslen utan skatt är betydligt dyrare än fossila bränslen.

Ett räkneexempel visar att den svenska energiskattenivån är ungefär tre gånger så hög (9,1 öre/kWh) som den föreslagna minimiskattenivån för fossila bränslen (ca 3,3 öre/kWh). Det skulle innebära att fasta biobränslen skulle beläggas med en energiskattenivå på ca 4,6 öre/kWh med en ranking utifrån tabellen för uppvärmningsbränslen. Men eftersom hänsyn även behöver tas till att el ska vara lägst energibesattad skulle skattesatsen som vi tolkar det behöva läggas på minst 35,6 öre/kWh som utgör normalskattesatsen för hushåll och icke energi-intensiva företag (2021 års skattesatser) på fasta hållbara biobränslen. Enligt förslaget i art. 16 saknas också möjlighet att tillämpa skattenedsättning för bl.a. hållbara fasta biobränslen.

Artikel 13:

Vi anser att det är angeläget att reglerna om att ej energibesatta hjälpkraft m.m. som åtgår vid elproduktion bibehålls i direktivet.

Artikel 16:

Vi tillstyrker att energiskattebefrielse villkoras av hållbarhetskriterier för biobränslen enligt EU:s förnybart-direktiv vilket redan följer av de förändringar som gjorts i den svenska energiskattelagstiftningen. Vi anser också att det är angeläget att det bibehålls möjlighet till skattenedsättning för kraftvärme och anser att referensen till "högeffektiv kraftvärme" enligt EU:s befintliga energieffektiviseringsdirektiv är rimlig.

Vi avstyrker dock de föreslagna begränsningarna till att endast medge skattebefrielse eller skattenedsättning till vissa kategorier av biobränslen. Vi anser principiellt att samtliga hållbara biobränslen bör medges skattebefrielse.

Artikel 17

c: Vi anser att särreglering av möjligheterna till nedsättningar för att hantera energifattigdom bör undvikas när ambitionen i övrigt är att renodla och minska undantagen i direktivet. Socialpolitik bör i stället vara en nationell angelägenhet som inte bör omfattas av energiskattedirektivet och heller inte särregleras i EU:s övriga energilagstiftning som parallellt föreslås i bl.a. revideringen av energieffektiviseringsdirektivet.

Artikel 20

Vi anser att förslaget om att ge EU-kommissionen möjlighet att anta delegerade akter som ger möjlighet för enskilda medlemsstater att tillämpa skattesatser som avviker från den föreslagna ranking-modellen framstår som en mycket tungrodd modell för att hantera behov av nationell anpassning av energiskattesystemen. Vi anser i grunden att ranking-modellen innebär alltför långtgående konsekvenser

för utformningen av det svenska energiskattesystemet som betyder att den inte kan accepteras.

Artikel 22

P. 4: Vi anser att det är positivt att det föreslås att energilagring av el ska kunna behandlas som återdistributörer av el när de tillhandahåller el. Vi vill i detta sammanhang framhålla att även energiförluster i ett batterilager inte ska omfattas av energibesättning utan analogt med förluster i eldistribution bör vara energiskattebefriad. Dagens svenska energiskatteregler utgör i dag ett hinder för uppbyggnad av effektiva energilager med lämpliga lokaliseringar i energisystemet eftersom energiskatt debiteras även på energiförluster i energilager. I till exempel finska energiskattelagstiftningen är förluster i energilager för el helt energiskattebefriad. Eftersom behovet av energilager förväntas öka i el- och energisystemet framöver är det angeläget att tekniskt effektiva lösningar inte hindras av utformningen av energiskattelagstiftningen.

P.4: Vi konstaterar att vätgas föreslås utgöra en energiprodukt och anser att dubbelbesättning av den el som åtgår för att framställa vätgas bör undvikas. Vi anser att det behöver klargöras hur energibesättning av vätgas avses ske rent praktiskt för att undvika dubbelbesättningssituationer.

P. 5: För det fall fasta biobränslen trots allt skulle omfattas av direktivet ställer vi oss frågande till hur effektgränsen på 5 MW rent praktiskt avses tillämpas. Vi konstaterar att det skulle innebära en kostsam administration att inbegripa även små anläggningar under 20 MW och anser generellt att effektgränser bör sättas i linje med hållbarhetskraven enligt det befintliga förnybart-direktivet och anser att Sverige behöver motsätta sig alla extra administrativa krav som inbegriper mindre anläggningar.

Artikel 30

Vi anser att den föreslagna genomförandetiden för medlemsstaterna till den 1 januari 2023 är orimligt snabbt med tanke på att direktivet först måste förhandlas klart mellan medlemsstaterna och att genomförandetiden också behöver beakta tid för att ta fram förslag till svensk genomförandelagstiftning, remissbehandling och de nationella beslutsprocesserna i regering och riksdag. Det är också viktigt att berörda branschaktörer får rimlig framförhållning att anpassa sig till nya energiskatteregler. Något beroende på hur snabbt EU-förhandlingarna framskrider anser vi att genomförandetiden bör utsträckas till åtminstone den 1 januari 2025. Som en konsekvens därav bör även de föreslagna höjda minimiskattenivåerna 2033 flyttas fram i tiden utifrån ett framflyttat ikraftträdande av direktivet. Det är också rimligt att samordna ikraftträdande med annan relevant lagstiftning inom Fit-for-55-paketet.

Artikel 31

Vi tillstyrker att EU-kommissionen gör en uppföljning av tillämpningen av energiskattedirektivet vart femte år.

Bilaga 1

Tabell C

Vi motsätter oss införande av minimiskattenivåer för hållbara biobränslen. Vi anser också att det är orimligt att beskatta även hållbara grödebaserade biooljor på samma nivå som fossil olja. Om minimiskattenivåer trots allt införs för biobränslen anser vi att hållbara biobränslen inte bör differentieras utan bör omfattas av samma nivå. Energiskattedirektivet bör inte sätta upp egna miljörankingsystem som avviker från förnybart-direktivet eller annan relaterad energilagstiftning.

Vi anser att det är oacceptabelt att vätgas producerad av kärnkraft föreslås beläggas med en högre minimiskatt än förnybar vätgas och anser att om den överhuvud tagets ska skattebeläggas bör ha en energiskattenivå som motsvarar förnybar vätgas (motsvarande RFNBO).

Tabell D

Vi tillstyrker förslaget om en i praktiken oförändrad minimiskattenivå för el på 0,6 öre per kWh.

Åsa Pettersson

VD, Energiföretagen Sverige

Erik Thornström

Ansvarig skatter, styrmedel,
energianvändning och resurseffektivitet